

Datum

1 juni 2022

Onderwerp

VNG inbreng Commissiedebat Water 7 juni

Geachte woordvoerders water van de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat,

U heeft op 7 juni uw commissiedebat water. Wij vragen u namens gemeenten aandacht voor vier punten. Dat zijn:

1. Integraal rijksbeleid en uitvoeringspraktijk moet centraal staan
2. Kaderrichtlijn Water (en PFAS) moet gemeenten handelingsperspectief geven
3. Bodem en water sturend
4. Droogte vraagt om een goede waterbalans, ook in het bebouwd gebied

1. Oproep aan het rijk: werk integraal en stel de uitvoering centraal

Om de kwaliteit van de leefomgeving te borgen of zelfs te verbeteren, moeten we ons aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Klimaatverandering is een feit. Een klimaatbestendig Nederland in 2050 is een gezamenlijk streven waar gemeenten zich aan hebben gecommitteerd. Klimaatadaptatie raakt als dwarsdoorsnijdend thema aan alle onderwerpen (woningbouwopgave, energieopgave, infrastructuur). Hierover hebben wij vorig jaar een [position paper](#) over opgeleverd die nog steeds actueel is.

Om echt stappen te kunnen maken in de regio is het noodzakelijk dat het rijk klimaatadaptatie integraal oppakt en dat de uitvoeringspraktijk én het versterken van de regionale uitvoeringskracht centraal staat. Alleen dan komen we van ambitie naar actie.

We vragen dan ook dat u de minister oproept om:

- *inzichtelijk te maken hoe het rijk integraal aan de slag is met klimaatadaptatie,*
- *inzichtelijk te maken hoe de regionale uitvoeringskracht wordt versterkt door het rijk,*
- *te analyseren waar ontschotting van verschillende financiële middelen/budgetten mogelijk is, óók in de combinatie met het klimaatfonds.*

2. Kom in actie met PFAS en KRW: bied de regio en gemeenten handelingsperspectief

De normen van het handelingskader PFAS zijn – generiek gezien – strijdig met de doelstellingen en normen van de kaderrichtlijn water (KRW). Als gevolg hiervan is in de uitvoeringspraktijk sprake van juridische obstakels voor grondverzet (en dan specifiek het toepassen van gegraven grond) bij (grond)water die aan de normen van het handelingskader voldoet. Als gevolg hiervan is een nieuwe crisis in grondverzet in Nederland te verwachten, net als in 2019 het geval was.

Wij constateren dat het kunnen verplaatsen van grond een cruciaal onderdeel is van het bouwen van woningen, aanleggen van kabels en leidingen en groot onderhoud van de openbare ruimte. Anders gezegd, stikkend grondverzet betekent in de praktijk stikkende uitvoering van woningbouw, uitbreiding van het stroomnet, aanleg van warmtenetten en onderhoud aan rioleringen/infra, damwanden, etc.

De VNG dringt er bij het ministerie van IenW op aan om in de komende maanden te starten met een actieprogramma PFAS-KRW met daarin drie sporen:

1. De bestaande uitzonderingsmogelijkheden voor civiel werk maximaal te benutten,
2. Het toestaan van een ontheffingsmogelijkheid KRW van grondverzet bij energievoorzieningen, daar waar de Europese Commissie vanwege de geopolitieke situatie de transitie naar duurzame energie wil versnellen.
3. Investeren in regionaal maatwerk, samen met decentrale overheden.
 - *Wij willen u verzoeken de minister te vragen om dit te ondersteunen.*

3. Bodem en water sturend: niet zonder medeoverheden

Het ministerie van IenW geeft in de beleidsbrief aan dat er nationale keuzes worden gemaakt om het water- en bodemsysteem leidend te laten zijn in de ruimtelijke planvorming.

- *We vragen u om de minister op te roepen om de medeoverheden vanaf het begin te betrekken, zodat de uitvoerbaarheid van deze keuzes ook daadwerkelijk centraal komen te staan.* Dit is tot op heden onvoldoende gebeurd.

4 Droogte vraagt om een goede waterbalans

Na een aantal droge zomers op rij en een droog voorjaar blijkt maar weer dat droogte een belangrijk onderdeel van klimaatadaptatie is. Het gaat verder dan wat we vooral in het nieuws zien: landbouw, natuur en onze zoetwatervoorziening. Vanuit gemeenten zien we vooral ook de schade van droogte in het bebouwd gebied, in de openbare ruimte. Dat is met name iets dat onze aandacht en inzet vraagt. Het raakt het gemeentelijke asset-beheer, zoals riool, ondergrond, wegen en groen. Door droogte kunnen nieuwe problemen ontstaan, maar (complexe) problematiek kan daardoor ook juist toenemen, zoals de funderingsproblematiek die de staat van de fundering van gebouwen en infrastructuur kan verergeren of de achteruitgang kan versnellen. Huiseigenaren komen eerder of erger in de knel.

Beter inzicht in het totale grondwatersysteem is gewenst om lokale of regionale trends beter in beeld te brengen. Betere infiltratievoorzieningen, tegels wippen en waterbergingen zullen nodig zijn om pieken op te vangen en water te infiltreren.

- *We vragen u om aandacht te hebben (en te houden) voor directe en indirecte schade door droogte in het bebouwd gebied.*